

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Pijl en cirkel in de tijd

Vandaag zag ik de eerste citroenvlinder in de tuin. De eerste dagen van maart en – precies volgens het boekje – daar was er een. Ook mijn amandelboom is weer aan het bloeien, op de juiste tijd in het voorjaar, als een van de vroegste van alle. En ik realiseer me dat er weer een jaar voorbij is, weer een voorjaar zich aandient en dat de natuur zich weer verjongt zoals altijd. Die cyclus van de tijd vind ik enorm geruststellend, want je kunt je nog zo druk maken; het voorjaar komt, de bomen worden groen en de trekvogels arriveren ieder jaar weer.

Een Amerikaanse schrijver en bioloog die ik enorm bewonder om zijn mooie schrijfstijl en scherpe analyses, Stephen J. Gould, heeft een boek geschreven dat vrij vertaald “De pijl en cyclus van de tijd” heet. Daarbij heb ik leentjebuur gespeeld. In dat boek wordt verteld hoe de tijdbeleving van de mens in de loop der eeuwen veranderd is.

Oorspronkelijk leefden de mensen in nauw contact met de natuur en waren zich altijd wel bewust van de cycli in de seizoenen, wanneer je wat kon eten, wanneer je hard op het land moest werken, of wanneer de vissen en vogels zich verplaatsten. Ook de grotere cycli van geboorte, opgroeien en dood waren vanzelfsprekend en allesoverheersend in de beleving van de tijd. De wereld veranderde niet snel en was bij de geboorte van de volgende generatie nagenoeg hetzelfde als die van de ouders.

Met de toenemende ontwikkelingen van techniek kreeg de mens meer greep op zijn omgeving en kreeg dat andere aspect van tijd meer nadruk: de pijl, de vooruitgang. En die gaat steeds sneller: als je nu geboren wordt heb je er geen idee van hoe de wereld er over dertig jaar gaat uitzien. Dat is opwindend en verontrustend tegelijk: het biedt weinig houvast, maar wel mogelijkheden en kansen. Bedreigingen ook trouwens. Naast de voor de hand liggende zoals oorlogszuchtige gekken zijn er de gevaren van klimaatverandering en het teloor gaan van de biodiversiteit. Die laatste wordt vaak niet eens gezien. Omdat

Lente signaal: Speenkruid, vitaminebom en smakelijke salade.

zoveel mensen losgeraakt zijn van natuurbeleving wordt het vaak niet eens als een probleem ervaren. Soms overvalt me de sombere gedachte dat de pijl van de tijd door de mens in een richting is gestuurd die zo oncontroleerbaar is geworden, dat de troostrijke cycli van speenkruid in de slootkant, bloeiende sleedoorn en zingende tjiftjafs in het voorjaar wordt onderbroken. Daar krijg ik koude rillingen van. Maar dan zie ik een citroenvlinder en barst het gezang van de zanglijsters en heggemussen overal om me heen los en dan verdwijnen die sombere gedachten weer een tijdje. De veerkracht en de vasthoudendheid van de natuur is overweldigend.

Aannemers scheppen nieuwe meanders bij Strijbeek

Zoals eerder vermeld staat er in de tuin een amandelboom die nu bloeit. Ondanks die bloesems is hij er verder niet al te best aan toe, met maar een paar levende takken. Volgens mijn zoon Hugo, die ik eerder in deze stukjes heb opgevoerd, komt dat omdat ik hem verkeerd heb gesnoeid en omdat amandelbomen nu eenmaal heel gevoelig zijn. Waar ik voorheen misschien met hem in discussie was gegaan weet ik nu dat hij naar alle waarschijnlijkheid gelijk heeft: hij heeft een veel groter gevoel voor planten en bomen dan ik. En Hugo is nu een volwassen man en niet meer dat kleine jongetje dat zijn papa toch wel geloofde. Dat is dan wel weer mooi aan die pijn van de tijd: de ontwikkeling van mensen en dat je zelf ook nog heel wat kunt bijleren. Overigens heb ik tot op heden (3 maart) nog geen tiftjaf gehoord, maar ik heb er alle vertrouwen in dat dat gaat komen!

Leo Nagelkerke, West-Brabantse Vogelwerkgroep

Markandalletjes

- * Overall lente tekens. Ook van de Tiftjaf's zag Ria Lambregts een dag later op Bleeke Heide. En er wordt druk verder gegraven aan de meanders!
 - * Dwangsom van Waterschap dreigt voor illegale vergravingen in Markdal voor buurman aan Dorpstraat. Ook gemeente bereidt handhavingsactie voor. Eigenaar van de natuurgrond (Stichting Markdal) gaat herstellen op kosten buurman Dorpstraat meldt gemeente Breda aan de verontruste natuur- en milieuverenigingen IVN Mark&Donge, nmv Markkant, De Groene Koepel en Adviesgroep BromN.
 - * Dorpsplantenwandeling Prinsenbeek Zondag 10 maart. 13u30. Langs vroege bloeiers zoals 'Vroegeling'. Aanmelden via website IVN Mark&Donge.
 - * Alles over Boomvalken. Lezing door expert Adri Clements. Donderdag. 14 maart. 20u. Steendropstraat 2. Graag aanmelden via lezingen@westbrabantsevwg.nl.
 - * Bleeke Heide: Baltsende zingende Waterral, Geoorde Fuut. (Ria Lambregts), En nog winerse Wintertaling (Daniëlla van Wanrooij). Merkske: Holenduif (Christel Elst), veertig Scholeksters (Jan vd Berghe). Markdal-zuid: tien baltsende Kieviten, twee Patrijzen, Raaf, Buizerd. Noordelijker: zes Reeën (Robin M), Grote Zilverreiger, om middernacht roepende Bosuil. Ransuil in tuin Yvonne Maas (Klokkenberg). De lente zindert overal!
- Joop van Riet – natuurgids IVN Mark&Donge**

*Ransuil in achtertuin Klokkenberg-Schoondonk.
Foto: Yvonne Maas*